W Senacie o postępowaniu mandatowym

Senat RP zorganizował 20 stycznia 2021 r. spotkanie dotyczące ograniczenia praw obywatelskich, związanego z projektem ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. W spotkaniu uczestniczył adw. Jacek Trela, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

Prezes NRA przypomniał, że w trakcie protestów ulicznych, z oddolnej inicjatywy ponad 1000 adwokatek i adwokatów świadczyło pomoc prawną na ulicy, dla osób zatrzymanych przez policję. – *Jest to niesamowicie budujące i mam nadzieję dostrzegane przez społeczeństwo, że nie jest osamotnione, że może liczyć na pomoc adwokata.* – mówił adw. Jacek Trela.

Prezes NRA odniósł się do pomysłu, że referendarze sądowi mają rozpatrywać odwołania mandatowe. Przypomniał, że instytucja referendarza sądowego została powołana głównie do pomocy w procedurze cywilnej. Referendarze mogą orzekać w niektórych sprawach, które są kontradyktoryjne i wyłącznie o podłożu cywilnym. Przypomniał, że w 2018 roku TSUE orzekł, że referendarze sądowi nie mają takiej niezależności, jak sędziowie, więc nie mogą orzekać w sprawach konsumenckich. Zatem sprawy o wykroczenia, to są sprawy o szczególnej dolegliwości i nie powinny być orzekane przez referendarzy. Potwierdzeniem są zapisy art. 42 ust. 3 Konstytucji RP.

Przypomniał, że w czasach PRL postępowanie mandatowe miało charakter administracyjny, po 1989 r. powierzono rozpatrywanie odwołań mandatowych sądom. Adw. Trela przypomniał o wyrokach Trybunału Konstytucyjnego z 2004 i 2014 roku, które rozstrzygały, że mandat karny jest swego rodzaju rozstrzygnięciem karnym - *Mamy do czynienia z odpowiedzialnością karną. Grzywnę nałożoną mandatem w przypadku nieściągalności można zamienić na areszt. Dlatego tak ważne jest przestrzeganie zasady domniemania niewinności, która w projektowanych przepisach jest naruszana.*- podkreślał.

Prezes NRA dodał, że projekt ustawy zawiera również luki dotyczące odpowiedniego informowania przez policjanta nakładającego mandat o prawach przysługujących osobie, na którą go nałożono.

Dodał, że podobny charakter miał projekt rządu z 2017 r. dotyczący zwalniania z tajemnicy zawodowej adwokatów i radców prawnych. Projekt zakładał, że z tajemnicy może zwolnić prokurator i choć adwokat może odwołać się od decyzji do sądu, to jednak decyzja prokuratora jest wykonywalna od razu. – *Te projekty przewidują rozszerzenie władzy nad obywatelem kosztem jego praw i wolności.* – stwierdził adw. Trela.

Senackie spotkanie prowadziła Gabriela Morawska-Stanecka, wicemarszałkini Senatu RP, wzięli w nim udział posłowie i senatorowie oraz prawnicy m.in. prof. Ryszard Piotrowski, prof. Marek Chmaj, senator Aleksander Pociej, sędzia Waldemar Żurek, Draginja Nadażdin, prezeska Amnesty International, adw. Anna Kątnik-Mania z Defensor Iuris oraz przedstawiciele RPO i Lex Super Omnia.

czytaj też: Prezydium NRA przeciwko zmianom w postępowaniu mandatowym